

KERUEN

M.O. ÁÝEZOV
ATYNDAGY ÁDEBIET
JÁNE ÓNER
INSTITYTYNYŇ

HABARSHYSY

M.O. AUEZOV INSTITUTE
OF LITERATURE AND ART

HERALD

ИНСТИТУТ ЛИТЕРАТУРЫ
И ИСКУССТВА ИМЕНИ
М.О.АУЭЗОВА

ВЕСТНИК

№4, 77-ТОМ

2022

ISSN 2078-8134

**М.О.ӘУЕЗОВ АТЫНДАҒЫ
ӘДЕБИЕТ ЖӘНЕ ӨНЕР ИНСТИТУТЫ**

КЕРУЕН

ҒЫЛЫМИ ЖУРНАЛЫ

2005 жылы құрылған

**№4, 77-ТОМ
2022**

ISSN 2078-8134

ИНСТИТУТ ЛИТЕРАТУРЫ И ИСКУССТВА
ИМ. М.О.АУЭЗОВА

КЕРУЕН

НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ

основан в 2005 году

№4, том 77
2022

ISSN 2078-8134

**M.O.AUEZOV INSTITUTE OF
LITERATURE AND ART**

KERUEN

SCIENTIFIC JOURNAL

founded in 2005

№4, 77 vol
2022

Ғылыми журнал

Ғылыми журнал 2005
жылдан бері шығады.

Құрылтайшысы және
баспагері:

М.О. Әуезов атындағы Әдебиет
және өнер институты

Редакция мен баспагер
мекен жайы:

Заңды мекен-жайы: Қазақстан,
Алматы қ. Шевченко к-сі, 28,
050010,

Нақты мекен-жайы: Қазақстан,
Алматы қ. Құрманғазы к-сі, 29,
2-қабат, 050010,

Тел.: +7 (727) 272-74-11,
+7 (727) 300-32-45.

Электрондық пошта:
keruenjournal@mail.ru,
info@litart.kz.

ISSN 2078-8134

Жылына 4 рет жарық көреді.

Журнал 2005 жылғы
24 наурызда Қазақстан
Республикасының Мәдениет,
ақпарат және спорт
министрлігі, Ақпарат және
мұрағат комитетінде тіркелген.
Тіркеу куәлігі: 2005 жылғы 24
наурыздағы №5844-Ж.

«КЕРУЕН»

№4, 77-том, 2022

Бас редактор:

МАТЫЖАНОВ Кенжехан Ісләмжанұлы,
филология ғылымдарының докторы, ҚР ҰҒА
корреспондент мүшесі, М.О. Әуезов атындағы
Әдебиет және өнер институтының бас директоры
(Алматы, Қазақстан)

Бас редактордың орынбасарлары:

Ғылыми редактор:

ҚАЛИЕВА Альмира Қайыртайқызы, фило-
логия ғылымдарының кандидаты, М.О. Әуезов
атындағы Әдебиет және өнер институты бас
директорының ғылым жөніндегі орынбасары
(Алматы, Қазақстан)

Жауапты редакторлар:

СҰЛТАН Ертай, PhD, М.О. Әуезов атындағы
Әдебиет және өнер институты бас директорының
орынбасары (Алматы, Қазақстан)

САРСЕНБАЕВА Жансұлу Баденқызы,
магистр, М.О.Әуезов атындағы Әдебиет және
өнер институтының ғылыми қызметкері
(Алматы, Қазақстан)

Научный журнал

Журнал издается с 2005
года.

Учредитель и издатель:

Институт литературы и
искусства
им. М.О. Ауэзова.

Адрес редакции и издателя:

Юридический адрес:
Казахстан, г. Алматы, ул.
Шевченко 28, 050010,
Фактический адрес: Казахстан,
г. Алматы, ул. Курмангазы 29,
2 этаж. 050010,
Тел.: +7 (727) 272-74-11,
+7 (727) 300-32-45.
Email: keruenjournal@mail.ru,
info@litart.kz.

ISSN 2078-8134

Выходит 4 раза в год

**Журнал зарегистрирован
24 марта 2005 года в
Комитете информации
и архивов Министерства
культуры, информации и
спорта**

Республики Казахстан.

**Свидетельство о регистрации:
24 марта 2005 г. №5844-Ж.**

«КЕРУЕН»

№4, том 77, 2022

Главный редактор:

МАТЫЖАНОВ Кенжехан Слямжанович,
доктор филологических наук, член-корреспон-
дент НАН РК, генеральный директор Института
литературы и искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы,
Казахстан)

Заместители главного редактора:

Научный редактор:

КАЛИЕВА Альмира Кайыртаевна, кандидат
филологических наук, заместитель по науке
генерального директора Института литературы
и искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан).

Ответственный редакторы:

СУЛТАН Ертай, PhD, заместитель генераль-
ного директора Института литературы и
искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан).

САРСЕНБАЕВА Жансулу Баденовна, магистр,
научный сотрудник Института литературы и
искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан).

Scientific journal

The journal has been
published
since 2005

Constitutor and publisher:

M.O. Auezov Institute of
Literature and Art

**Address of the editorial and
publishing office:**

28, Shevchenko str., Almaty,
050010, Kazakhstan

Tel.: +7 (727) 272-74-11,

+7 (727) 300-32-45.

E-mail: keruenjournal@mail.ru,
info@litart.kz.

ISSN 2078-8134

Published 4 times a year

**The journal was registered
on March 24, 2005 in the
Committee of Information and
Archives of the Ministry of
Culture, Information and Sports
of the Republic of Kazakhstan.
Registration certificate: March
24, 2005 No. 5844-Zh.**

«KERUEN»

№4, 77 vol, 2022

Editor-in-Chief:

MATYZHANOV Kenzhekhan Islamzhanovich,
Doctor of Philology, Corresponding Member of
the National Academy of Sciences of the Republic
of Kazakhstan, Director General of the Institute of
Literature and Art named after MO Auezov (Almaty,
Kazakhstan)

Deputy Editors-in-Chiefs:

Scientific editor:

KALIEVA Almira Kairtayevna, Candidate of
Philological Sciences, Deputy Director General for
Science of the M.O. Auezov Institute of Literature and
Art (Almaty, Kazakhstan)

Responsible Editors:

SULTAN Yertay, PhD, Deputy Director General
of the M.O. Auezov Institute of Literature and Art
(Almaty, Kazakhstan)

SARSENBAYEVA Zhansulu Badenovna, Master's
degree, researcher at the M.O. Auezov Institute of
Literature and Art (Almaty, Kazakhstan).

РЕДАКЦИЯЛЫҚ АЛҚА:

БАС РЕДАКТОР:

МАТЫЖАНОВ Кенжехан Исламжанұлы, филология ғылымдарының докторы, ҚР ҰҒА корреспондент мүшесі, М.О. Әуезов атындағы Әдебиет және өнер институтының бас директоры (Алматы, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216628445>

БАС РЕДАКТОРДЫҢ ОРЫНБАСАРЫ:

СҰЛТАН Ермай, PhD, М.О. Әуезов атындағы Әдебиет және өнер институты бас директорының орынбасары (Алматы, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216705450>

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫНЫҢ МҮШЕЛЕРІ:

ОМАРОВ Бауыржан Жұмаханұлы, филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, Қазақстан Республикасы Президентінің кеңесшісі (Нұр-Сұлтан, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216859605>

БАЗАРБАЕВА Зейнеп Мүслімқызы, филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, Ахмет Байұрсынұлы атындағы Тіл білімі институтының бас ғылыми қызметкері (Алматы, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56195378100>

ЖОЛДАСБЕКОВА Баян Өмірбекқызы, филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА корреспондент-мүшесі, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ филология факультетінің деканы (Алматы, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57203201994>

НЕГИМОВ Серік Нығметоллаұлы, филология ғылымдарының докторы, профессор, Л. Гумилев атындағы Еуразия Ұлттық университеті (Нұр-Сұлтан, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/results/authorNamesList.uri?st1=NEGIMOV&st2=Serik&origin=search&authorlookup>

ТЕМІРБОЛАТ Алуа Берікбайқызы, филология ғылымдарының докторы, профессор, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ қазақ әдебиеті және әдебиет теориясы кафедрасының меңгерушісі (Алматы, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56148996000>

НҰРҒАЛИ Қадиаша Рүстембековна, филология ғылымдарының докторы, профессор, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия Ұлттық университетінің орыс филологиясы кафедрасы меңгерушісі (Нұр-Сұлтан, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55915843100>

ОРДА Гүлжахан Жұмабердіқызы, филология ғылымдарының докторы, доцент, М.О. Әуезов атындағы Әдебиет және өнер институтының бас ғылыми қызметкері (Алматы, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57192676955>

ҚАЛИЕВА Алмира Қайыртайқызы, филология ғылымдарының кандидаты, М.О. Әуезов атындағы Әдебиет және өнер институты бас директорының ғылым жөніндегі орынбасары (Алматы, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57213160949>

АНАНЬЕВА Светлана Викторовна, филология ғылымдарының кандидаты, доцент, М.О. Әуезов атындағы Әдебиет және өнер институтының жетекші ғылыми қызметкері (Алматы, Қазақстан)

Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/results/authorNamesList.uri?st1=ANANYEVA&st2=Svetlana&origin=search&authorlookup>

ҚЫДЫР Тәрәлі Еділбайұы, филология ғылымдарының кандидаты, доцент, М.О. Әуезов атындағы Әдебиет және өнер институтының жетекші ғылыми қызметкері (Алматы, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216896393>

ШӘРІПОВА Диляра Сафарғалиқызы, өнертану кандидаты, доцент, М.О. Әуезов атындағы Әдебиет және өнер институтының жетекші ғылыми қызметкері (Алматы, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57192097133>

ОМАРОВА Ақлима Қайырденқызы, өнертану кандидаты, доцент, Құрманғазы атындағы Қазақ ұлттық консерваториясы (Алматы, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57210747041>

ҚАЗТУҒАНОВА Айнұр Жасанбергенқызы, өнертану кандидаты, доцент, М.О. Әуезов атындағы Әдебиет және өнер институтының жетекші ғылыми қызметкері (Алматы, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57210749637>

ТҰРМАҒАМБЕТОВА Бақыт, өнертану кандидаты, Х. Досмұхамедов атындағы Атырау университетінің доценті (Атырау, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57212550200>

ЖҮНДІБАЕВА Арай Қанатияқызы, PhD, қауымдастырылған профессор, Ы.Алтынсарин атындағы Ұлттық Білім Академиясының Қазақ тілі, Қазақ әдебиеті, Қазақстан тарихы зертханасының меңгерушісі (Нұр-Сұлтан, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55912694100>

ДАУТОВА Гүлназ Рахымқызы, PhD, қазақ әдебиеті және әдебиет теориясы кафедрасының оқытушысы (Алматы, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57192094749>

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ РЕДАКЦИЯЛЫҚ КЕҢЕС:
БАГНО Всеволод Евгеньевич, филология ғылымдарының докторы, профессор, Ресей Ғылым академиясының корреспондент-мүшесі (Санкт-Петербург, Ресей)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55788979100>

КЕНДІРБАЙ Гүлнар Турабекқызы, тарих ғылымдарының докторы, Колумбия университетінің профессоры (Нью-Йорк, АҚШ)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=25226509300>

СНАМОРРО Antonio Chicharro, ғылым докторы, философия және қолжазба факультетінің профессоры (Гранада, Испания) H = 2

КРАСОВСКАЯ Аксиния, филология ғылымдарының докторы, профессор, Бухарест Университеті (Бухарест, Румыния) H = 1

НИКОЛАС Мари, филология ғылымдарының докторы, профессор, Лихай Университеті (Пенсильвания, АҚШ) H = 1

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:

ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

МАТЫЖАНОВ Кенжехан Слямжанович, доктор филологических наук, член-корреспондент НАН РК, генеральный директор Института литературы и искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан)
Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216628445>

ЗАМЕСТИТЕЛЬ ГЛАВНОГО РЕДАКТОРА:

СУЛТАН Ертай, PhD, заместитель генерального директора Института литературы и искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216705450>

ЧЛЕНЫ РЕДАКЦИОННОЙ КОЛЛЕГИИ:

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57213160949>

ОМАРОВ Бауыржан Жумаханович, доктор филологических наук, профессор, академик НАН РК, советник Президента Республики Казахстан (Нур-Султан, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216859605>

БАЗАРБАЕВА Зейнеп Муслимовна, доктор филологических наук, профессор, академик НАН РК, главный научный сотрудник Института языкознания имени Ахмета Байтурсынова (Алматы, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56195378100>

ЖОЛДАСБЕКОВА Баян Омурбековна, доктор филологических наук, профессор, член-корреспондент НАН РК, декан филологического факультета КазНУ им. Аль-Фараби (Алматы, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57203201994>

НЕГИМОВ Серик Ныгметоллаевич, доктор филологических наук, профессор кафедры казахской литературы Евразийского Национального университета им. Л.Н. Гумилева (Нур-Султан, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/results/authorNamesList.uri?st1=NEGIMOV&st2=Serik&origin=search&authorlookup>

ТЕМИРБОЛАТ Алуа Берикбаевна, доктор филологических наук, профессор, заведующая кафедрой казахской литературы и теории литературы КазНУ им. Аль-Фараби (Алматы, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56148996000>

НУРГАЛИ Кадиша Рустембековна, доктор филологических наук, профессор, заведующая кафедрой русской филологии Евразийского Национального университета им. Л.Н. Гумилева (Нур-Султан, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55915843100>

ОРДА Гульжанхан Жумабердыевна, доктор филологических наук, доцент, главный научный сотрудник Института литературы и искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57192676955>

КАЛИЕВА Альмира Кайыртаевна, кандидат филологических наук, заместитель по науке генерального директора Института литературы и искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57213160949>

АНАНЬЕВА Светлана Викторовна, кандидат филологических наук, доцент, ведущий научный сотрудник Института литературы и искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/results/authorNamesList.uri?st1=ANANYEVA&st2=Svetlana&origin=search&authorlookup>

КЫДЫР Торали Едилбай, кандидат филологических наук, доцент, ведущий научный сотрудник Института литературы и искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216896393>

ШАРИПОВА Дилара Сафаргалиевна, кандидат искусствоведения, доцент, ведущий научный сотрудник Института литературы и искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57192097133>

ОМАРОВА Акlima Каурденовна, кандидат искусствоведения, доцент Казахской национальной консерватории имени Курмангазы (Алматы, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57210747041>

КАЗТУГАНОВА Айнур Жасанбергеневна, кандидат искусствоведения, доцент, ведущий научный сотрудник Института литературы и искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57210749637>

ТУРМАГАМБЕТОВА Бахыт Жолдыбаевна, кандидат искусствоведения, музыковед, доцент кафедры музыки и искусства Атырау Университет им. Х.Досмухамедова (Атырау, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57212550200>

ЖУНДИБАЕВА Арай Канатиевна, PhD, ассоциированный профессор, заведующий лабораторией казахского языка, казахской литературы, истории Казахстана Национальной академии образования имени И. Алтынсарина (Нур-Султан, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55912694100>

ДАУТОВА Гульназ Рахимовна, PhD, преподаватель кафедры казахской литературы и теории литературы (Алматы, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57192094749>

МЕЖДУНАРОДНЫЙ РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ:

БАГНО Всеволод Евгеньевич, доктор филологических наук, профессор, член-корреспондент Российской академии наук (Санкт-Петербург, Россия)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55788979100>

КЕНДИРБАЙ Гульнар Турабековна, доктор исторических наук, профессор Колумбийского университета (Нью-Йорк, США)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=25226509300>

SHAMORRO Antonio Chicharro, доктор наук, профессор

Гранадского университета, заведующий факультета философии и рукописи (Гранада, Испания) N = 2

КРАСОВСКАЯ Аксинья, доктор филологических наук, профессор, Бухарестский университет (Бухарест, Румыния) N = 1

НИКОЛАС Мари, доктор филологических наук, профессор, Университет Лихай (Пенсильвания, США) N = 1

EDITORIAL BOARD

EDITOR-IN-CHIEF:

MATYZZHANOV Kenzhekhan Slyamzhanovich, Doctor of Philology, Corresponding Member of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, General director of the M.O.Auezov Institute of Literature and Art (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216628445>

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

SULTAN Yertay, Ph.D., Vice-general director of M.O.Auezov Institute of Literature and Art (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216705450>

MEMBERS OF THE EDITORIAL BOARD:

OMAROV Bauyrzhan Zhumakhanovich, Doctor of Philology, Professor, Academician of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, President's advisor of the Republic of Kazakhstan (Nur-Sultan, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216859605>

BAZARBAYEVA Zeynep Muslimovna, Doctor of Philology, Professor, Academician of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, Chief Researcher of the Akhmet Baitursynov Institute of Linguistics (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56195378100>

ZHOLDASBEKOVA Bayan Omirbekovna, Doctor of Philology, Professor, Corresponding Member of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, Dean of the Philological Faculty of Al-Farabi Kazakh National University (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57203201994>

NEGIMOV Serik Nygmetollayevich, Doctor of Philology, Professor of the Department of Kazakh Literature of L.Gumilev Eurasian National University (Nur-Sultan, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/results/authorNamesList.uri?st1=NEGIMOV&st2=Serik&origin=searchauthorlookup>

TEMIRBOLAT Alua Berikbayevna, Doctor of Philology, Professor, Head of the Department of Kazakh Literature and Literary Theory of Al-Farabi Kazakh National University (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56148996000>

NURGALI Kadisha Rustembekovna, Doctor of Philological Sciences, Professor, Head of the Department of Russian Philology L.N. Gumilyov Eurasian National University (Nur-Sultan, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55915843100>

ORDA Gulzhakhan Zhumaberdyevna, Doctor of Philology, Associate Professor, Chief Researcher of the M. O. Auezov Institute of Literature and Art (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57192676955>

KALIYEVA Almira Kairtayevna, Candidate of Philological Sciences, Deputy Director General for Science of the M.O. Auezov Institute of Literature and Art (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57213160949>

ANANYEVA Svetlana Viktorovna, Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Leading Researcher of the M.O.Auezov Institute of Literature and Art (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/results/authorNamesList.uri?st1=ANANYEVA&st2=Svetlana&origin=searchauthorlookup>

KYDYR Torali Edilbay, Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Chief Researcher of the M. O. Auezov Institute of Literature and Art (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216896393>

SHARIPOVA Dilyara Safargaliyeva, Candidate of Art History, Associate Professor, Leading Researcher at the M. O. Auezov Institute of Literature and Art (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57192097133>

OMAROVA Aklima Kairdenovna, Candidate of Art History, Associate Professor, Kurmangazy Kazakh National Conservatory (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57210747041>

KAZTUGANOVA Ainur Zhasanbergenovna, Candidate of Art History, Associate Professor, Leading Researcher of the M. O. Auezov Institute of Literature and Art (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57210749637>

TURMAGAMBETOVA Bakhyt Zholdybayevna, Candidate of Art History, Senior lecturer at the Department of Music and Art of H.Dosmukhamedov Atyrau University (Atyrau, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57212550200>

ZHUNDIBAYEVA Arai Kanapiyevna, PhD, Associate Professor, Head of the Laboratory of the Kazakh language, Kazakh Literature, History of Kazakhstan of the I. Altynsarin National Academy of Education (Nur-Sultan, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55912694100>

DAUTOVA Gulnaz Rakhimovna, PhD, Lecturer, Department of Kazakh Literature and Literary Theory (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57192094749>

INTERNATIONAL EDITORIAL COUNCIL:

BAGNO Vsevolod, Doctor of Philology, Professor, Corresponding Member of the Russian Academy of Sciences (Saint Petersburg, Russia)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55788979100>

KENDIRBAY Gulnar Turabekovna, Doctor of Historical Sciences, Professor of Columbia University (New York, USA)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=25226509300>

CHAMORRO Antonio Chicharro, Doctor of Sciences, Professor of Granada University, Head of the Faculty of Philosophy and Manuscript (Granada, Spain)
H = 2

KRASOVSKAYA Aksinia, Doctor of Philology, Professor, Bucharest University (Bucharest, Romania)
H = 1

NIKOLAS Mary, Doctor of Philology, Professor, Lehigh University (Pennsylvania, USA)
H = 1

МАЗМҰНЫ

Бас редактордың алғы сөзі..... 14

Әдебиеттану

<i>Сейітжанов З.Н., Мекебаева Л.А., Нуртазина А.О.</i> Қазіргі айтыстың тақырыптық-идеялық және жанрлық ерекшеліктері.....	17
<i>Омаров Б.Ж.</i> Әсет Найманбаев шығармашылығы: шығыс дәстүрі және көшпелі сюжеттер.....	27
<i>Ақыш Н.Б.</i> С.Бегалин шығармаларындағы көркемдік таным үрдісі.....	40
<i>Саурықов Е.Б., Тамабаева Қ.Ө., Елубаева Р.С., Беркенова Р.А.</i> Абай дәстүрі және Шерхан Мұртаза шығармашылығы.....	51
<i>Олжабаев Б.К., Пангереев А.Ш., Сөйлемез О.</i> Қазақ фольклорындағы «Туған жер» концептісі.....	62
<i>Аймұхамбет Ж.Ә., Айтуғанова С.Ш., Байтанасова Қ.М., Қасен А.Т., Сейіптанова А.К.</i> Көркем мәтіннің актанттық құрылымы.....	75
<i>Абишева С.Д., Молдағали М.Б.</i> Б. Кенжекеев поэзиясының түстік бейнелерінің тезаурусы.....	87
<i>Әбдіқалық К.С., Қожасекева Б.Ш., Алиева Ж.А.</i> «Айқап» пен «Қазақта» жарияланған Мағжан өлеңдеріндегі азаттық идея.....	98
<i>Нурмолдаев Д.М., Жаксылықов А.Ж.</i> Адольф Арцишевскийдің «Вершина» әңгімесіндегі ежелгі табынудың әсемдеу аспектііндегі тау бейнесі.....	109
<i>Кенжебаева Ж.Е., Карпова А.Э.</i> Қазақстандық әдеби білім берудегі мәдениеттанулық көзқарас.....	120
<i>Таджиев Х.Х., Қыдыр Т.Е.</i> Қазақ ойшыл-ақындары шығармаларында иман шарттарының көркем бейнеленуі (XIX-XX ғ. басы).....	137
<i>Баянбаева А.А., Демченко А.С., Баянбаева Ж.А., Қалиева А.Қ.</i> Г. Бельгер романдарын талдаудың интерактивті стратегиясы.....	152
<i>Сарсенбаева Ж.Б., Саметова Ж.</i> Бейсенбай Сүлейменов шығармаларындағы жаһандық мәселелер.....	163
<i>Жұматаева А.Н.</i> Абай поэзиясындағы әйелдер бейнесі: Абайға дейінгі көркемдік көзқарастарға салыстырмалы талдау.....	178
<i>Аманғалиева А.Е., Бекмашева А.Н.</i> Рабғузидің «Қисас-ул-анбийя» шығармасындағы ономастикалық кеңістік («Адам ата-Хауа ана» қиссасы негізінде).....	189
<i>Мурсал А., Таңжарықова А.В., Ермекова А.Б., Аян Э.</i> Ахметолла Қалиұлының «Арда Алтай» романындағы стильдік ерекшеліктер.....	200
<i>Ибраева Ж.Б., Шапкина Г.З., Адилбекова М.К.</i> А. Жақсылықовтың «Поющие камни» романындағы фольклоризм.....	210
<i>Оралбек А., Қосанов С.Қ., Рақыш Ж.С.</i> Әбдіғали Сариев өлеңдерінің тақырыптық, жанрлық ерекшеліктері.....	220
<i>Сабирова Д.А., Молдағали М.</i> Интернет-әдебиеті ұғымын теориялық-әдеби талдау.....	231
<i>Мырзақұлов Б.Т.</i> Ақыт Үлімжіұлының «Ғазиз пірлер естелігі» (Манақиб пирон Ғазизан) кітабының текстологиялық мәселелері.....	239
<i>Аманқұлова Л.А., Бегманова Б.С.</i> Қазіргі қазақ лирикасындағы көркемдік ізденістер (Ақын Е.Жүніс шығармашылығы бойынша).....	254
<i>Идрисова Э.Т., Балтымова М.Р.</i> Күміс ғасырындағы орыс ақындары шығармашылығындағы сыңарлану мотиві.....	264

ӨНЕРТАНУ

<i>Кобжанова С.Ж., Айдарова М.С.</i> Қазақстандағы цифрлық кескіндеменің дамуы.....	274
<i>Гавриленко И.А., Нусупова А.С.</i> Қазақстанның ұлттық орган өнерінің қалыптасуының мәселелері (1967-1974 жж.).....	293
<i>Туяқбаева А.Ш., Бауыржан А.Б.</i> Балалардың дүние көзқарасын қалыптастырудағы анимацияның білім берудегі принциптері.....	309
<i>Тани А.Б., Жұмасейітова Г.Т.</i> «Қозы-Көрпеш – Баян сұлу» балет интерпретациясындағы жаңа символдар және мотивтер.....	320
<i>Ешмуратова А.К., Ескендіров Н.Р.</i> Қазақстанның ұлттық мәдениеті контекстіндегі қуыршақ театрының қазіргі өнері.....	330

СОДЕРЖАНИЕ

Обращение главного редактора.....15

ЛИТЕРАТУРОВЕДЕНИЕ

<i>Сейтжанов З.Н., Мекебаева Л.А., Нуртазина А.О.</i> Идеино-тематические и художественные особенности современных айтысов.....	17
<i>Омаров Б.Ж.</i> Творчество Асета Найманбаева: восточные традиции и бродячие сюжеты.....	27
<i>Акыш Н.Б.</i> Процесс художественного познания в произведениях С. Бегалина.....	40
<i>Саурыков Е.Б., Тамабаева К.У., Елубаева Р.С., Беркенова Р.А.</i> Традиция Абая и творчества Шерхана Муртазы.....	51
<i>Олжабаев Б.К., Пангереев А.Ш., Соyleмез О.</i> Концепт «Туган жер» в фольклоре казахского народа.....	62
<i>Аймухамбет Ж.А., Айтуганова С.Ш., Байтанасова К.М., Касен А.Т., Сейпуганова А.К.</i> Актантная структура художественного текста.....	75
<i>Абишева С.Д., Молдагали М.Б.</i> Тезаурус цветowych образов поэзии Б. Кенжеева.....	87
<i>Абдикалык К.С., Кожжекеева Б.Ш., Алиева Ж.А.</i> Наследие Магжана Жумабаева, опубликованное в журнале «Айкап» и газете «Казах».....	98
<i>Нурмолдаев Д.М., Жаксылыков А.Ж.</i> Образ горы в рассказе Адольфа Арцишевского «вершина» в аспекте эстетизации древнего культа.....	109
<i>Кенжебаева Ж.Е., Карпова А.Э.</i> Культурологический подход в казахстанском литературном образовании.....	120
<i>Таджиев Х.Х., Кыдыр Т.Е.</i> Художественное изображение условия веры в произведениях казахских поэтов-мыслителей (XIX – начало XX века).....	137
<i>Баянбаева А.А., Демченко А.С., Баянбаева Ж.А., Калиева А.К.</i> Интерактивные стратегии анализа романов Г. Бельгера.....	152
<i>Сарсенбаева Ж.Б., Саметова Ж.</i> Глобальные проблемы современности в творчестве Бейсенбая Сулейменова.....	163
<i>Жуматаева А.Н.</i> Образ женщины в поэзии Абая: компаративистский анализ до Абаевских художественных воззрений.....	178
<i>Амангалиева А.Е., Бекмашева А.Н.</i> Ономастическое пространство в произведении Рабгузи «Кысас аль-Анбия» (по мотивам повести «Адам и Ева»).....	189
<i>Мурсал А., Танжарикова А.В., Ермекова А.Б., Аян Э.</i> Особенности стиля в романе Ахметоллы Калиулы "Арда Алтай".....	200
<i>Ибраева Ж.Б., Шашкина Г.З., Адилбекова М.К.</i> Фольклоризм в романе А. Жаксылыкова «Поющие камни».....	210
<i>Оралбек А., Кусанов С.К., Рақыш Ж.С.</i> Тематические и жанровые особенности творчества Абдигали Сариева.....	220
<i>Сабирова Д.А., Молдагали М.</i> Теоретико-литературный анализ понятия интернет-литературы.....	231
<i>Мырзакулов Б.Т.</i> Текстологические проблемы книги Акыта Улимжиулы «Воспоминания великих наставников» («Минакиб пиран газизан»).....	239
<i>Аманкулова Л.А., Бегманова Б.С.</i> Художественные изыскания в современной казахской лирике (По творчеству поэта Е. Жуниса).....	254
<i>Идрисова Э.Т., Балтымова М.Р.</i> Мотив двойничества в творчестве русских поэтов Серебряного века.....	264

ИСКУССТВОВЕДЕНИЕ

<i>Кобжанова С., Ж.Айдарова М.С.</i> Развитие цифровой живописи в Казахстане.....	274
<i>Гавриленко И.А., Нусупова А.С.</i> К проблеме становления национального органичного искусства Казахстана (1967-1974 гг.).....	293
<i>Туякбаева А.Ш., Бауыржан А.Б.</i> Воспитательные принципы анимации, как средство формирования мировоззрения детей.....	309
<i>Тани А.Б., Жумасейтова Г.Т.</i> Новые символы и мотивы в балетной интерпретации «Козы Корпеш - Баян сулу».....	320
<i>Ешмуратова А. К., Ескендиоров Н.Р.</i> Современное искусство театра кукол в контексте национальной культуры Казахстана.....	330

CONTENT

<i>Editor-in-chief's address</i>	16
--	----

LITERARY STUDIES

<i>Seyitzhanov Z.N., Mekebayeva L.A., Nurtazina A.O.</i> Ideological, thematic and art features of modern aitys...17	
<i>Omarov B.Zh.</i> Works of Asset Naimanbayev: oriental traditions and migrating plots.....	27
<i>Akysh N.B.</i> The process of artistic knowledge in the works of S. Begalin.....	40
<i>Saurykov E.B., Tamabaeva K.U., Yelubaeva R.S., Berkenova R.A.</i> The tradition of Abai and creativity of Sherkhan Murtaza.....	51
<i>Olzhabayev B.K., Pangereyev A.Sh., Soylemez O.</i> The concept of "homeland" in kazakh folklore.....	62
<i>AIMUKHAMBET Zh.A., AITUGANOVA S.Sh., BAITANASSOVA K.M., KASSEN A.T., SEIPUTANOVA A.K.</i> Actant structure of a literary text.....	75
<i>Abisheva S.D., Moldagali M.B.</i> Thesaurus of color images of B. Kenjeev's poetry.....	87
<i>Abdykalyk K., Kozhekeeva B., Aliyeva Zh.</i> The legacy of Magzhan Zhumabayev, published in the «Aikap» journal and the «Kazakh» newspaper.....	98
<i>Nurmoldayev D.M., Zhaksylykov A.Zh.</i> The image of the mountain in Adolf Artyszewski's story "The Peak" in the aspect of the aestheticization of an ancient cult.....	109
<i>Kenzhebaeva Zh.E., Karpova A.E.</i> Culturological approach in kazakhstan literary education.....	120
<i>Tadzhiev Kh.Kh., Kydyr T.E.</i> Artistic representation of the conditions of faith in the works of the kazakh poet-thinkers (XIX – early XX century).....	137
<i>Bayanbayeva A.A., Demchenko A.S., Bayanbayeva Zh.A., Kaliyeva A.K.</i> Interactive strategies for analyzing G. Belger's novels.....	152
<i>Sarsenbaeva Zh., Sametova Zh.</i> Global problems of modernity in the work of Beisenbai Suleimenov.....	163
<i>Zhumatayeva A.N.</i> The Image of a Woman in Abai's Poetry: Comparative analysis of pre-Abayev artistic views.....	178
<i>Amangaliev A.E., Bekmasheva A.H.</i> Onomastic space in the work of rabguzi "Qisas al-anbiya" (based on the story "Adam and Eve").....	189
<i>Mursal A., Tanzharikova A.V., Ermekova A.B., Ayan E.</i> Style features in Akhmetolla Kaliuly's novel "Arda Altai".....	200
<i>Ibraeva Zh.B., Shashkina G.Z., Adilbekova M.K.</i> Folklorism in the novel A. Zhaksylykova «Singing stones».....	210
<i>Oralbek A., Kusanov S.K., Rakyszh Zh. S.</i> Thematic and genre features of Abdigali Sariyev's work.....	220
<i>Sabirova D., Moldagali M.</i> Theoretical-literary analysis of the concept of internet-literature.....	231
<i>Myrzakulov B.T.</i> Textual problems of the book by Akyt Ulimzhiuly «Memoirs of great mentors» («Minakib piran gazizan»).....	239
<i>Amankulova L.A., Begmanova B.S.</i> Creative endeavour in the contemporary kazakh poetry (on the work of Y. Zhunis).....	254
<i>Idrisova E.T., Baltymova M.R.</i> The motive of duality in the works of Russian poets of the Silver Age.....	264

ART STUDIES

<i>Kobzhanova S.Z., Aidarova M.S.</i> Development of digital painting in Kazakhstan.....	274
<i>Gavrilenko I.A., Nussupova A.S.</i> On the problem of the formation of national organ art in Kazakhstan (1967–1974).....	293
<i>Tuyakbaeva A.Sh., Bauyrzhan A.B.</i> Educational principles of animation, as a means of forming the world view of children.....	309
<i>Tani.A.B., Jumasseitova G.T.</i> New symbols and motives in ballet interpretation «Kozy Korpesh – Bayan sulu».....	320
<i>Yeshmuratova A.K., Eskendirov N.R.</i> Contemporary art of the puppet theater in the context of the national culture of Kazakhstan.....	330

Құрметті оқырмандар, әріптестер, достар!

Сіз «Керуен» ғылыми журналының кезекті санын ашып отырсыз.

Журнал мақалалары CrossRef дерекқорында тіркеледі және әр автордың мақаласына DOI - электронды құжаттарға сілтеме жасау үшін пайдаланылатын цифрлық объект идентификаторы беріледі. Журнал «Ұлттық ғылыми-техникалық сараптама орталығы» акционерлік қоғамның (NCSTE) Қазақстандық дәйексөздер базасында (KazBC) индекстеледі. Алдағы уақыттарда авторларды Web of Science және Scopus халықаралық дәйексөздер базасына енгізілген басылымдарда қабылданған стандарттарға сәйкес жарияланымдар дайындауға бағдарлай бастаймыз. Бұған дейін аннотация мен кілт сөздердің көлеміне қойылатын талаптар реттелген.

Журналдың редакциялық алқасына қазақстандық және шетелдік жетекші ғалымдар кіреді. Журнал авторлардың жарияланымдарының ақпараттық ашықтығы мен қолжетімділігі саясатын ұстанады; мақалалар журналдың веб-сайтында үш тілде толық мәтінді қол жетімділікпен орналастырылған.

Журналдың мақсаты- гуманитарлық ғылымдар саласындағы жаңа жетістіктердің нәтижесі бойынша ақпарат беру.

Журналдың міндеттері:

Бұрын жарияланбаған және басқа журналда жариялау үшін ұсынылмаған түпнұсқа жоғары сапалы ғылыми мақалаларды қабылдау.

Авторлық құқыққа қатысты Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына және жариялау этикасы бойынша әлемдік тәжірибеде жалпы қабылданған ережелерге сүйену.

Келесі гуманитарлық ғылымдар саласындағы жаңа зерттеулерді қамту:

1. Әдебиеттану
2. Өнертану

Құрметпен, «Керуен» журналының бас редакторы, филология ғылымдарының докторы, ҚР ҰҒА корреспондент мүшесі, М.О.Әуезов атындағы Әдебиет және өнер институтының бас директоры (Алматы, Қазақстан) МАТЫДЖАНОВ Кенжесхан Ісләмжанұлы

Уважаемые читатели, коллеги, единомышленники, друзья!

Перед вами очередной номер научного журнала «Керуен».

Статьи журнала регистрируются в БД CrossRef и к каждой авторской статье обязательно присваивается DOI – цифровой идентификатор объекта, который используется для обеспечения цитирования, ссылки и выхода на электронные документы. Журнал индексируется Казахстанской базой цитирования (КазБЦ) АО «Национальный центр государственной научно-технической экспертизы» (НЦГНТЭ). Постепенно мы начинаем ориентировать авторов на подготовку публикаций по стандартам, принятым в изданиях, входящих в международные базы цитирований Web of Science и Scopus. Ранее уже были скорректированы требования к объему аннотации и ключевым словам.

В составе редакционной коллегии журнала представлены ведущие казахстанские и зарубежные ученые. Журнал следует политике информационной открытости и доступности публикаций авторов, статьи размещаются на сайте журнала на трех языках в полнотекстовом доступе.

Целью журнала является распространение научной информации и привлечение новых авторов. Журнал инициирует дискуссии по результатам новых достижений в области гуманитарных наук.

Задачи журнала:

Принимать оригинальные высококачественные научные статьи, ранее не опубликованные и не представленные для публикации в другом журнале.

Опирается на требования законодательства Республики Казахстан в отношении авторского права и общепринятые в мировой практике положения по публикационной этике.

Ориентироваться на охват публикаций по следующим специальностям в области гуманитарных наук.

1. Литературоведение
2. Искусствоведение

С уважением и надеждой на сотрудничество, главный редактор «Керуен», доктор филологических наук, член-корреспондент НАН РК, генеральный директор Института литературы и искусства им. М.О. Ауэзова МАТЫЖАНОВ Кенжехан Слямжанович.

Dear readers, colleagues, associates, friends!

Here is the next issue of the scientific journal "Keruen".

Journal articles are registered in the CrossRef database and a DOI is necessarily assigned to each author's article - a digital object identifier that is used to provide citation, reference and output to electronic documents. The journal is indexed by the Kazakhstan Citation Database (KazCD) of the National Center for State Scientific and Technical Expertise JSC (NCSTE). Gradually, we begin to orient the authors to the preparation of publications according to the standards adopted in the editions included in the international citation databases Web of Science and Scopus. Previously, the requirements for the volume of the annotation and keywords have already been adjusted.

The editorial board of the journal includes leading Kazakhstani and foreign scientists. The journal follows the policy of information openness and accessibility of authors' publications; articles are posted on the journal's website in three languages in full-text access.

The purpose of the journal is to disseminate scientific information and attract new authors. The journal initiates discussions on the outcome of new advances in the humanities.

The tasks of the journal:

Accept original high quality scientific articles that have not been previously published or submitted for publication in another journal.

Rely on the requirements of the legislation of the Republic of Kazakhstan in relation to copyright and generally accepted in world practice provisions on publication ethics.

Focus on the coverage of publications in the following specialties: humanitarian sciences

1. Literary studies
2. Art studies

With respect and hope for cooperation, Editor-in-chief of "Keruen", Doctor of Philology, Corresponding Member of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, General Director of the M.O. Auezov Institute of Literature and Art MATYZHANOV Kenzhekhan Slyamzhanovich.

Olzhabayev B.K. *¹, Pangereyev A.Sh.², Soylemez O.³

^{1,2} K. Zhubanov Aktobe Regional University, Kazakhstan, Aktobe

³Kastamanu University, Kastamanu, Turkey

E-mail: ¹olzhabayev.beka@mail.ru, ²pan.abat@mail.ru, ³soylemezo@yahoo.com

ORCID: ¹0000-0003-3536-8713, ²0000-0002-7725-5576, ³0000-0001-8382-3173

THE CONCEPT OF “HOMELAND” IN KAZAKH FOLKLORE

Annotation. The article provides a comprehensive analysis of the concept “homeland” in Kazakh folklore. The purpose of the study is to analyzing the notions and representations of “homeland” in the Kazakh creativity, the national features of the people’s knowledge of the world, nature, the environment were determined. The scientific work analyzed the image of homeland in the national folklore of the Kazakh people, the linguistic use of the concept of homeland. At the same time, the concept of “homeland”, which is used in toponymic folklore genres, was also studied.

The study of the verbalization of the concept “homeland” in Kazakh folklore revealed that the concept of Motherland for the nomadic Kazakh people is associated with the space in which they grew up and lived as a nation.

Folklore works are one of the testimonies that show the height of spiritual being of Kazakh people. This great work of art is a boundless ocean, an inexhaustible treasure, and it does not grow old, and with the change of time grows anew, acquires a new genre character.

The reason why the native land is hot for the human race is that it has lived in harmony with nature since time immemorial. It seems that the endless dark field expresses the value of the land to the generations and gives spirit from its side. That’s why the people who defended their homeland with the tip of the spear and the edge of the sword until the last drop of blood on the spoon, named the places where they touched with childish love, taking into account its symbols, adding them to songs and songs, turning them into the core of legends.

The results of the work can be used in the research work of students in the humanities.

Key words: folklore, linguofolkloristics, linguoculturology, concept, conceptsphere, toponymic folklore.

Introduction. Every culture recognizes the image of the world, the model of the world in its own way. If we learn the model of the world from national folklore and mythology, then it is clear that cognitive linguistics is responsible for considering its linguistic image, natural, cognitive nature of language. Cognitive linguistics is not the study of the world itself, but rather the subjective and general body of knowledge about the world in the language or idiostyle of the people. However, it is clear that various philosophical systems also influence the development of language. Anthroposomatic positions in the study of language are also used to solve cognitive tasks, in particular, language perception, sorting, storage, accumulation and processing of world information, etc. is known to be concentrated.

It is known that in modern linguistics the concept is considered in the direction of linguistic, cognitive and cultural studies. If we say that the main pillar of any culture is language, then revealing the meaning and content of word concepts in this language is considered to be the main problem today. It is known that it is difficult to achieve recognition of the image of the world. We do not understand the cultural model of the world reflected in our language in everyday life, we do not pay attention to it. And now the image of the world within another culture will be known only if the mystery of the necessary language codes

is revealed. The culture of a country includes the traditions and customs of that people, language and writing, way of life, working conditions, education and science, economic, social and political situation, art, religion, etc. is taken into account. All this is reflected in the language within the cultural code system.

A cultural code is a macro system for representing an image of the world. It is a general concept of evaluating, structuring, and formulating the inner world and environment of the language user. The cultural code is taxonomy of elements of the world picture, where objects of the internal and external world, natural and man-made, intersect.

Culture is a part of the image of the world, which represents human knowledge. Cultural code arises in the process of categorization of the world, and categorization is a multifaceted phenomenon associated with interaction with the environment. It is formed in our consciousness in accordance with the specific requirements of nature and society.

A number of works have been published in Kazakh linguistics about conceptual studies, one of the new directions within the framework of anthropotopic paradigms in language. Today, conceptual studies that need to be considered at the junction of cognitive linguistics and linguistics are gaining a dominant direction. However, although these are generalizations, it can be said that there is almost no clear definition of the method of conceptual analysis and a universal methodology for conducting it.

Many researchers point out that the purpose of conceptual analysis is to consider concepts from the linguistic point of view, the definition of the linguistic picture of the world in their structure through the cultural and linguistic facts. The universality of the term conceptual analysis leads to the analysis using the method of component analysis, associative experiment, lexical and semantic field, keywords in culture. Conceptual analysis generalizes a special method of linguistic research.

When doing a conceptual analysis of the word "memory", Y.S. Kubryakova shows the difference between conceptual analysis and semantic analysis and mentions that their goals are not the same (Kubryakova, 1999). If the semantic analysis is focused on the explanation of the semantic structure of the word and shows its denotative, significant and connotative meanings, the conceptual analysis shows the general concepts concentrated in the scope of one sign in the cognitive structure. Therefore, according to Y. S. Kubryakova, semantic analysis is related to the meaning of words, while conceptual analysis "leads to knowledge about the world". Today, two approaches to the analysis of concepts can be presented: the first is to differentiate the features of concepts, their function in different text contents (dictionaries, parables, artistic and journalistic texts); the second is to study concepts experimentally, that is, to consider them through the method of associative and receptive free experimentation. Therefore, experimental methods in the study of concepts have a great opportunity to define the deep layers of the concept structure, and associative methods can be considered productive in describing the current conceptual system.

Concepts of culture are divided into several groups:

- 1) universal categories in culture are time, space, cause, consequences, movement, quantity, quality, etc.;
- 2) social and cultural categories (independence, equality, labor, wealth and welfare, etc.);

- 3) national cultural categories (spirit, soul, conscience, freedom, etc.);
- 4) ethical categories (good, bad, debt and duty, truth, etc.);
- 5) mythological categories (God, saints, angels, etc.).

In general, the conceptual richness of the national language depends on literature, folklore, science and visual arts, which are the culture of the nation. According to D.S. Likhachev theory, the concept is variable depending on the speakers of that language. Concept sphere is constantly evolving due to the development of rich literature and cultural experience (Likhachev, 1993). Here, the phenomenon of reduction is possible only when cultural values are lost. The start of psychological analysis of concepts begins with S.A. Askoldov-Alekseyev and continues in the works of D.S. Likhachov. The scientist says that concepts are born as a result of different thinking and have an auxiliary function.

The concept of homeland is considered the most basic component of Kazakh oral literature. In the cognitive understanding of the nomadic peoples of the steppe culture, the concept of "homeland" is a structure that has the meaning of sacredness. If folklore itself is the essence of folk wisdom, different positions and views appear in the mind of each people depending on the place of birth and residence. These literature samples belong to the types of didactic folklore.

The concept of homeland, fatherland is considered to be the most basic component of the Kazakh oral literature. In the cognitive understanding of nomadic peoples of the steppe culture, the concept "homeland" is a structure with the meaning of sacredness. While folklore itself is the essence of folk wisdom, different positions and attitudes emerge in the minds of each people depending on the place of birth and residence. These literary examples refer to types of didactic folklore.

In this context, Academician S. Kaskabassov said: "In the works included in this group, a prepared mind and advice are generally given, thus a conclusion is made that does not cause suspicion through the narration of a certain event or the description of a phenomenon. In their corner, a teaching and instructional thought directs the listener to a specific action, or how to behave and what to do in a given situation. The reason for this is that both conclusions and advice are based on accumulated experience.

Wise thoughts and advice are often expressed in a way that is easy to remember and memorize, and this alone ensures the longevity of both the work and the thoughts in it. The vast majority of didactic works are structured and rhythmic, and even prose works end with rhyming phrases. Along with such common features, didactic genres also differ in their own characteristics" (Kaskabasov, 2009: 65) offers a scientific definition. All types of works related to homeland and fatherland in Kazakh folklore have this didactic character. The proverb "*A man is born for his country and dies for his country*" proves this concept. That is, it is known that the periods of life that develop depending on the nature of the social and political life situation create the folklore roots of those times.

The concept of homeland, fatherland is considered the most basic component of Kazakh oral literature. In the cognitive understanding of the nomadic peoples of the steppe culture, the concept of "homeland" is a structure that has the meaning of sacredness. If folklore itself is the essence of folk wisdom, different positions and views appear in the mind of each people depending on the place of birth and residence. These literature samples belong to the types of didactic folklore.

Research methods. In the article, the concept of homeland, homeland in Kazakh folklore was analyzed based on the comparative-historical method. Analysis, description, narrative, comparative-typological methods were used to achieve the obtained results.

Results and discussion. Wilhelm von Humboldt, one of the first linguists who paid attention to the national content of language and thinking, created the concept that "different languages are recognized by national organs of original thought and perception" (Humboldt, 1985: 324). Each natural language corresponds to its own linguistic image of the world. We consider the concept as the basic unit of the linguistic image of the world.

There is a concept of Folklore—a mirror of Kazakh life. This concept is intended to explain how the works of folklore spread and appeared (Pangereyev, Baltymova, 2019: 1348-1360).

An important component of the national linguistic picture of the world in any linguistic-cultural knowledge is the concept of "homeland". First of all, this concept determines the attitude of an individual and society to their permanent living space, as well as too many historical and cultural events and phenomena occurring here. Secondly, at the present stage of human development national values become more relevant than before.

The homeland occupies one of the most important places in the system of values of man and society. However, the degree of understanding of the homeland varies among representatives of certain cultures. The homeland is a place of happiness, so there is no person who would not love his homeland. Just everyone can express their feelings in different ways. The language of artists is paints, the language of musicians is music, and some express their thoughts with passionate words and literary language.

If we turn to lexicographic sources of the Kazakh language to describe the concept of "native land", in the explanatory dictionary of the Kazakh language it is defined as "native land is the place where you were born and grew up, your country" (Zhanuzakov, 2008: 819), in the ethno-linguistic dictionary called "Kazakhs in the world of native language" there are two terms of native land, the meaning of which is shown: 1. The place where umbilical cord blood dripped when a person was born; the country where he and his ancestors grew up; 2. Fatherland (where were born ancestors) (Kaidar, 2013: 9). From the point of view of the meaning of the concept, these definitions are clear. The concept of "homeland" is multifaceted. It includes not only the place of birth, but also the place of residence of the native country, community, and nation. This concept, on the one hand, goes to the collective unconscious, archetypes and mythological images; on the other hand, it is the result of social constructivism. In terms of meaning, these definitions are clear.

The concept of "homeland" is multifaceted. It includes not only the place of birth, but also the place of residence of the native country, community, and nation. This concept, on the one hand, goes back to the collective unconscious, archetypes and mythological images; on the other hand, it is the result of social constructivism. The concept of homeland begins to form in a person from an early age as a love for his native land, the places where he feels safe. Its formation is influenced by nature, folklore stories about the native land, traditions, customs, language, and other factors. The place of birth holds a sacred place in a person's life. It is the place that connects a person to his country, past and future. That is why the love for the homeland is awakened since childhood. The homeland is an inexhaust-

ible energy that nourishes the spirit of its people. This image allows us to keep our spirits strong. Poems about the native land and works written in black are found in abundance in the literature of every nation. It is evident from this that the people respect their homeland. Kazakh folklore is also rich in creativity, which fully reveals the concept of homeland and brings it to the minds of generations.

One of the evidences of the height of spiritual harmony of the Kazakh people, not one, but even the most important, is the origins of folklore. It is too early to say that these masterpieces, which emerged from the beauty of folk art, have been considered and differentiated in their entirety. This is because this great work of art is a boundless ocean, an inexhaustible treasure, and it is not taken into account, and it proves that every epoch changes, it grows anew with the change of time, acquires a new genre character (Pangereev, 2014).

The concept of homeland is a concept that must be found in lyric-epic poems. The hometown of each hero's parents, where the child was born, was given a specific toponymic name. For example, in the Alpamys heroic poem:

Jideli Baisin jerinde_
Qongirat degen elinde
Baibori degen bai shiqti_
Toqsan ming eken qorasi.
Murindiq_ noqta timegen_
Tuieshiler minbegen
Seksen ming eken mayasi.
Shurqirap jatqan bir jilqi_
Togai saiin ming jilqi_
Esebi joq kop jilqi (Words of the ancestors, 2006: 65).

The lines of the poem that start "Zhideli Baisin steppe" indicate that Zhideli-Baisin is the birthplace of Alpamys batyr. And this place, considered a homeland, is presented as a hearth of bountiful settlement, a garden that has become a bustling epicenter of prosperity and flourishing. We understand from this, from the nomadic steppe people's conceptions of each person's homeland, that it is a blessed village, a blessed place, a land where livestock and animals thrive. This motif is found in heroic and love sagas in all samples of oral literature. For example, in the first chapter of the heroic poem Kobylandy, the village of Kobylandy's father Toktarbai, the birthplace of the future hero, is reflected in the following plots:

Jaz jailau **Kozdikol**
Kozdikoldi jailagan
Qaling Qipshaq jagalai.
Toqtarbaiding dauleti
Ishkeni mas jegen toq
Bai kedeiding kongili jai.
Qis qistau **Qaraspan**_
Qaraspan kokke talasqan.

In this way, the poem clearly tells that the places of Kozdikol and Qaraspan are places of prosperity. From this we can determine the appearance of the protagonists of the epic within the concept of the homeland and thereby the concept of the holy land, which has

a special meaning. The utopian places that take place in the human mind are described as regions that brought these characters to life. And parts of those places, which have special shorthand, are described in the poem.

Keshegi otken zamanda
Din musulman amanda
Kishi jyzding ishinde
Jagalbaili eli bar
Jagalbailining mekeni
Aq tengiz degen koli bar.
Jaz jailauin surasang
Qara tengiz jagasi
Ulan Shambil beli bar.

The toponyms in these extract is the characteristic of Tolegen's ancestral homeland in the epic Kyz-Zhibek, the homeland of Zhagalbaili tribe. This motif is especially popular in Kazakh folklore. The sanctity of these lands is that they are capable to bring up a character with special heroism, spiritual courage and patriotism. This is the essence of the notion of "native land".

The concept of homeland was formed at a very high level due to the fact that the life of the Kazakh people was dominated by warlike times, defense of the homeland, and liberation of the land from the enemy. This is due to the fact that the national ideology was led by the national ideology, promoting in the public consciousness the sacred value of native land through folk art, calling to defend the homeland and not to spare the blood and sweat on its way. Therefore, the origin and dissemination of oral literature samples related to the place of birth and the homeland, the country, was unique. This understanding is well expressed in the writings of Academician S. Kaskabassov. The scholar says: "At every stage of historical development, art shows how much man has mastered the surrounding nature and reality, how much he has been able to know himself. This is undeniable. The point is to know and understand the truth of what period of history of the society was the main goal and purpose of art. It is clear that art has many functions. In addition to its cognitive function, it has other very important functions. For example, ideological, educational, aesthetic, etc. And the cognitive function of art, folklore and literature in the past was understood and evaluated differently than now. Therefore, folklore performed different functions in every historical epoch. But folklore did not lose completely its other functions when it performed a certain function in one epoch. They also survived, but of their many functions, the function demanded by society prevailed" (Kaskabasov, 2009: 91). The folkloric patterns associated with these concepts, be it the homeland and the homeland that we distinguish, define the social character and socio-political face of those epochs and concretize its function. We know that Turkic-speaking peoples use their birthplace as a sacred and cult place. Often the main character of the story fights to defend his native land, village, motherland, or goes on a campaign longing for his land and returns to it with booty and victory, characteristic of folklore works. In any case, when the subject of a native place is mentioned in folklore samples, toponyms are often given along with it for a reliable narration of its plot; its historical and legendary character prevails. S. Kaskabassov draws the following conclusion

in this connection: "Usually in the science of folklore studies legends are divided into historical and local (toponymic). However, in our opinion, in this classification there is only a thematic principle, and this classification does not take into account the peculiarities of the legend genre. The legends, which belong to the category of toponymic, have historical grounds and facts. Legends which are said to be historical also have a toponymic motif, but here it is not the work itself, but only the words in it that may have a toponymic character. Therefore, the term "toponymic legend" should be taken only conventionally, and it should be referred to stories that tell a story associated with a particular place. In other words, toponymic legend is a story explaining the origin and name of the land, water, mountains and stones in connection with some event or the name of a well-known figure, rather than with a mythical concept or the actions of some mythical character".

Toponyms in folklore texts are not only guides in time and space, but also keepers and repeaters of the most significant ethno-cultural information, which are subject to the specifics of folk thinking and the laws of the genre, within the boundaries of which toponyms function (Kenbayeva, Pangereyev, Mambetova, 2022: 72-81).

A Russian folklorist V.G. Anikin on the genre of legend considers: "...we support the viewpoint according to which the legend is considered as "a broad folk oral epic story with the setting of plausible explanation of the real facts of past history, life, name of a particular locality" (Anikin, Kruglov, 1983: 176). He argues that the legends are based on real events. Legends often contain information about the origin and life of this or that people. Also, legends are told to provide information about a particular clan or ancestors, which is the basis for the naming of clans and ethnic groups. "Traces of what happened in the legends and deeds of historical figures are as close to reality as possible. That is why not without reason the events of historical legends, places where they occupied the main place, are in harmony with historical genealogical versions" (Maulenov, 2008: 70).

It would not be wrong to say that the origin and formation of toponymic legends was caused by the filial love of the population for their micro homeland, i.e. the names of these regions. Because the names have cognitive value. It contains signs of natural phenomena observed by locals, causes and effects of past historical events, a concept that shows the characteristics and qualities of the area, and a sign informing about social life. That is why legends telling about the meaning of land, water, settlement, native place, homeland, created by people themselves in certain periods and based on their creative art, are preserved in the mouths of the next generation without changing their taste and meaning.

In any region of our country, there are many legends that are told in this way, on the one hand, they spread and introduce the history of the past, and on the other hand, they reveal the mystery of the location of land and water. One of such legends is associated with a hill called "Mani" in the Irgyz district of Aktobe Region.

Irgiz region is rich in various monuments that are traces of the centuries-old history of our people. A large twin hill laying in the valley at the intersection of *Shetirgyz*, the son of *Irgyz*, is a large hill connected by a system of *Keregeshyng*, *Zhamanchyng* and *Temirastau* mountains. *Kazhala* is one of the gifts of nature that stretched out, headed west and ended up in the desert. In the country, this hill is called *Mani auliye* (saint), and the cemetery built on top of the hill is called *Mani Auliye Cemetery*.

No matter how many generations have passed, the legend of saint Mani's tomb continues to be told in the country. Although it is a legend, few know that it has a historical basis.

According to a legend, the Kalmaki invaded a Kazakh country in ancient times, seized with their property the beautiful wife of the chief of that country and attributed her to one of their heroes. That woman gave birth to a girl, and when she was seventeen her mother died. Dreaming of seeing her country and her people, the mother asks her daughter to join the Kazakh country. He will show you the way. He brought a seven-year-old boy with us, he bound his arms and legs and fed him a lamb, this boy is sweet, he looks like a hero, explain the situation to the boy, and arrange the rest yourself, run away to the country, this is my last and dearest request, he said. The girl is determined to fulfill the promise she made to the boy. The guy sadly says, "I don't have a bigger dream, but I have short arms". So, one day the girl organizes weapons and horses, and they both run away to the village.

No one can match the strength of a girl and a boy. Just the name of the girl's father is enough. Sensing this, the girl told the boy when she heard the sound of a horse running after him that it was her father, "I'll stop my father, don't look back". The boy looked around impatiently and saw the girl looking at her father with a bow. Thinking something was wrong, the boy approaches the girl and says, "Don't shoot your father."

The girl, who was very angry at the guy who came later, not listening to what he said, said: "You came for nothing, I would have stopped myself without shooting, now you will see what happened."

The father, who was approaching, spread his hands and said: "Don't let your hands touch what your eyes see," and went back. Having eluded the pursuer, the two disperse to different places to refresh themselves, bathing in the pernicious water at the foot of this hill full of willows and reeds. At this, a woman's voice is heard. If the lad comes quickly, the girl, coiled by a snake, struggles.

Then the girl said: "True, Kalmak's curse was bad, my father's curse will be fulfilled; now I am not for you, bury me here, never mention my name, and fulfill my request."

The guy complied with the girl's request and buried her in this place. He did not tell the questioner the whole story, but simply replied "it makes sense", and since then it has been called "Mani Hill". At the end of the legend, this guy was a hero named Zhanibek, Tama had been friends with Yesset for many years, and in his old age he came looking for Yesset and told him of his grief. "This girl's name was Akbilek, I did not understand why I was told not to call her, and so I did not call her" he said these words and after three days he died.

Even if it is a legend, the high love and longing of Akbilek's mother for her country and land, the young lady's loyalty to her mother's will, her request not to mention her name forever so as not to create a negative conversation between Kazakhs and Kalmyks, while dying without seeing all the fun, caring for the country behind her back, the beloved suitor.

Since the legend is told orally and lives orally, even if its plot retains the main plot, it undergoes slight changes in time and from the point of view of the performers, and various variants appear.

There are several versions of the legends of the aforementioned Mani Peak and Mount Mani (Pangereev, 2007: 144).

There are the reasons why many mysteries can be found in one name (etymon), toponyms are preserved in the land, in the memory of people, not only locality, but it is clear from this example that the reasons for naming have a special influence on the spread of historical and toponymic legends. There are plenty of such examples from the Kazakh folklore.

The activity of folklore in creating such names, remembering them, and transmitting them to the future is endless. Since folklore is the spiritual memory of the people, it can tell the entire long history, whether it is conflicts, wars, campaigns, or other events in the life of society.

Oi Altai basing biik shobing suuiq
Oinaidi bauringda arqar kiik.
Kir juip_ kindik kesken qairan jurtim
Ketedi seni oilasam ishim kuiip (Nurdauletova, 2008: 76).

In the poems of Kazakh, it is depicted that the homeland is dear to the human heart, and when one goes far away for some reason, one remembers one's fate. Another example:

Qara Ertis_ qairan ozen Narin-Kyrshim_
Tuskende Kyrshim eske jatta qyrsin.
Duniede tungan jerge jeter qaida_
Shet jerde angsap jurgen kyning qursin.

The lines of the poem express the disappointment of the poet who was forced to leave his homeland under the pressure of colonial policy or external forces. These types of poems, developed from folk creativity, reflect the human factor, social and domestic conditions of each era. That is, no matter what the terrible changes of the times, it can be understood that in the minds of the people of the steppe there is an infinite respect, attention, and filial love for the native land.

Qaratau Qasqamurin qaldin bizden
Shalgini Minbulaqtin keler tizden.
Ozinge tiri bolsam oralarmin
Azirge ainalaiin kyder uzben
Auilim koship baradi ylai kolge
Shagi beshpent jarasar qinai belge.
Auilingnan alis ketkende ei qaragim
Koz jasingdi kol qilip jilai berme.

In the poetic background of this poem, there is a feeling of attraction to the place of birth. Actual toponymic place names and the soul feelings and inner emotions of the folk author are depicted realistically. From the lines of this poem, there is a good reason to understand that the place of birth is a sacred place of great importance in the minds of the people "*Ozinge tiri bolsam oralarmin // I will return to you, if I am alive,*" means that he will return somehow, no matter where he lives in the world, and he describes the desire to return to the moment of his dream.

Place names have a great place in the life of our people who follow a nomadic lifestyle, graze and winter over vast territories. As the main source of food is cattle, our ancestors looked for hot land and fire fields, recognized it as their breadwinner in a close relation-

ship with nature, and because they were constantly moving, they named every place they touched according to their relief.

That's why toponymic names help distinguish and recognize the secrets of historical data sources by pointing to the reason for birth, past place, and time of a well-known event. Toponyms are not only "the unwritten book of the land", but also reveal the history of the land and the history of the country, the historical genealogy of its past life.

Conclusion. Any man of the country who is interested in the names of the places where his ancestors once were born and lived, where they moved peacefully and freely, it is the custom of the ancestors to inquire about where those names come from, what events are at the core of them, what secrets are hidden in the depths of the names that have become the chronicles of the region, has become a tradition of its own. In a word, people have always looked at the names of localities and places in their native land with special childhood feelings. A. Seydimbekov says about this: "Although the lifestyle of our ancestors was nomadic, their spiritual nature was not nomadic. The rivers, lakes, mountains and rocks of the land where our nomadic ancestors were born. No settler loved the grove less than his contemporaries. That's why he was able to shed heart blood without hesitation for the place where the umbilical cord blood had dripped. That's why he didn't fill that field with a song. He gave the most endearing names to that field. In that field, only the great instinct called beauty and echoing signs left. In short, the vast steppe was the spiritual world of nomads" (Seydimbekov, 1981: 21). The reason for its spiritual world can be said that "it seems to me that the whole Kazakh steppe is singing", as the Russian orientalists say, the undulation of the steppe, as well as the fact that it has a toponymic name according to its appearance, and the love of the Kazakh people for their native land and country.

When talking about the place of birth, homeland, country, the ancient meaning and importance of land and water, its role in the life of the society, first of all, the understanding and beliefs of mankind about the creation of the universe, the surrounding world, and nature come to mind since ancient times. It is a legal phenomenon. Because the place of birth is the depth, space, nature itself, which created conditions for a person to become a conscious being. Therefore, the most important place in a person's life is belonging to the place of birth.

Homeland is the place where every person was born and grew up, the homeland where he lives with his relatives, relatives, and people. The place of birth is for a certain person his own country, the precious heritage left by his ancestors who have lived for centuries, the abode of fun and happiness. There is no other place that is more beautiful, more beautiful. Its water and air are separate. Both the day and the night of the native place are hot. This is evidenced by the special use of the names of places and waters in heroic songs, legends, and folklore works in general. The khans (kings) who ruled the country, heroes who took care of the country, orators who decided the value of a man in two words, educated judges, all people's representatives in the category of historical figures dedicated their remarkable deeds and bravery to their native country and native land. This is a sign of the infinite power of the native land.

Олжабаев Б.К.¹ Пангереев А.Ш.² Сойлемез О.³

^{1,2}Қ. Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті, Ақтөбе, Қазақстан

³Кастамону университеті, Кастамону, Түркия

E-mail: ¹olzhabaev.beka@mail.ru, ²pan.abat@mail.ru, ³soylemezo@yahoo.com

ORCID: ¹0000-0003-3536-8713, ²0000-0002-7725-5576, ³0000-0001-8382-3173

Қазақ фольклорындағы «Туған жер» концептісі

Аңдатпа. Мақалада қазақ фольклорындағы «Туған жер» концептісіне кешенді талдау жасалынды. Зерттеудің ғылыми маңыздылығы қазақ танымындағы «Туған жер» туралы ұғым-түсінікті, көзқарасты талдау арқылы халықтың дүние танымы, табиғатты, қоршаған ортаны танып білудегі ұлттық ерекшелік белгілері анықталды. Ғылыми жұмыста қазақ халқының ұлттық фольклорындағы туған жер бейнесі, туған жер ұғымындағы тілдік қолданыстар талданып қарастырылды. Сонымен қатар топонимдік фольклор жанрларында қолданыс табатын «Туған жер» концептісі де зерттеуге алынды.

Қазақ фольклорындағы «Туған жер» концептісінің вербалдануын зерттеу көшпенді қазақ халқы үшін туған жер ұғымы олардың өсіп-өнген қойнауы, ел болып қалыптасып өмір сүрген кеңістікпен байланыста берілетіні анықталды.

Қазақ халқының рухани болмыс-бітімінің биіктігін көрсететін куәгерліктің бірі, бірі емес, тіпті бастысы – фольклор туындылары. Бұл ұлы өнер туындысы шексіз мұхит, сарқылмас қазына екендігі және ол ескірмей, әр заман ауысып, уақыт өзгеруімен бірге жаңадан өркен салып, жаңа жанрлық сипат алып қайта түлеп отырады.

Туған жердің адамзат баласына ыстық болатын себебі табиғатпен сонау ықылым заманнан кіндіктес өмір сүруінде жатыр. Ұшы-қиыры жоқ дархан дала, ұрпаққа жер қадірін білдіріп, өз тарапынан рух беріп отырған тәрізді. Сондықтан туған жерін қасық қаны қалғанша найзаның ұшы, қылыштың жүзімен қорғаған халық табаны тиген жерлерге перзенттік махаббат сезімімен иірімдестіре оның белгі-бедерін ескеріп ат қойып, жырға, ән әуеніне қосып, аңыз өзегіне айналдырып отырған.

Жұмыс қорытындыларын гуманитарлық бағытта білім алушылардың ғылыми-зерттеу жұмыстарына пайдалануға болады.

Кілт сөздер: фольклортану, лингвофольклортану, лингвомәдениеттану, концепт, концептосфера, топонимдік фольклор.

Олжабаев Б.К.¹ Пангереев А.Ш.² Сойлемез О.³

^{1,2}Актюбинский региональный университет им. К. Жубанова, Ақтөбе, Казахстан

³Университет Кастамону, Кастамону, Турция

E-mail: ¹olzhabaev.beka@mail.ru, ²pan.abat@mail.ru, ³soylemezo@yahoo.com

ORCID: 0000-0003-3536-8713, 0000-0002-7725-5576, 0000-0001-8382-3173

Концепт «Туған жер» в фольклоре казахского народа

Аннотация. В статье проведен комплексный анализ концепта «Туған жер» («Родная земля») в фольклоре казахского народа. Цель исследования при анализе понятия «Туған жер» («Родная земля») в миропонимании казахского народа были выявлены черты национального мировосприятия, восприятия природы и окружающей среды. В научной работе был проанализирован образ родной земли в национальном фольклоре казахского народа, языковые употребления в рамках понятия и образа родной земли. Также был изучен концепт родной земли, который находит применение в жанрах топонимического фольклора.

Изучение вербализации концепта «Туған жер» в фольклоре казахского народа показало, что для кочевых казахов понятие родной земли передается в тесной связи с пространством, в котором данные народности были сформированы как отдельная общность, развивались и укреплялись.

Фольклорные произведения являются одним из главных свидетельств, показывающее высоту духовного бытия казахского народа. Это великое произведение искусства- бесконечный океан, неиссякаемое сокровище, и оно не устаревает, а напротив вместе с переменами времен возрождается и обретает новый жанровый характер.

Причина, по которой родная земля дорога для человеческого рода, в том, что она с незапамятных времен жила в гармонии с природой. Кажется, что бескрайние степи выражают ценность земле и дает

дух для поколения. Поэтому народ, защищавший родную землю острием копья, клинком меча, с чувством любви относился к тем местам, где соприкасались его знамена - оттиски, к стихам, песням, превращая их в сердцевину легенды.

Результаты работы могут быть использованы в научно-исследовательской работе обучающихся гуманитарного направления.

Ключевые слова: фольклор, лингвофольклористика, лингвокультурология, концепт, концептосфера, топонимический фольклор.

Информация об авторах:

Олжабаев Бекарыс Кобланулы, докторант факультета филологии Актыбинского регионального университета имени К. Жубанова, Казахстан, г. Актобе, olzhabaev.beka@mail.ru; ORCID: 0000-0001-7749-5417

Пангереев Абат Шамұлы, доктор филологических наук, профессор Актыбинского регионального университета имени К. Жубанова, Казахстан, г. Актобе, rap.abat@mail.ru; ORCID: 0000-0002-7725-5576

Сөйлемез Орхан, PhD, профессор университета Кастамону, Турция, Кастамону, soylemezo@yahoo.com; ORCID: 0000-0003-3536-8713, 0000-0002-7725-5576, 0000-0001-8382-3173

References

- Anikin V.G., Kruglov Y.G. (1983) Russian folk poetic creativity: L.: Prosveshchenie, – 416 p. (In Russ.)
- Humboldt W. von. (1985) Language and the Philosophy of Culture. Moscow: Progress. (In Russ.)
- Kaidar A. (2013) Kazakhs in the mother tongue world: ethnolinguistic dictionary. - Almaty: Sardar publishing house. Vol. 3: Nature. – 608 p. (In Kaz.)
- Kaskabasov S. (2009) Oyoris. Almaty, Zhibek zholy Publishing house. (In Kaz.)
- Kenbayeva A.Z., Pangereyev A.Sh., Mambetova G.Zh., (2022). The study of place names in the karakalpak Heroic epos “yer ziyuar”. pp 72–81. Keruen scientific journal №2, 75 vol. <https://doi.org/10.53871/2078-8134.2022.2-05>. (In Eng.)
- Kubryakova E. S. (1999) Linguistic consciousness and linguistic picture of the world // Philology and culture. Materials of the international conference. – Part 1. – Tambov. pp. 6–13. (In Russ.)
- Likhachev D.S. (1993) Conceptosphere of the Russian language // Proceedings of the Academy of Sciences. Series of Literature and Language. Vol. 52 No. 1. (In Russ.)
- Maulenov A. (2008) Mythic-legendary use in modern prose. Monograph. – Almaty: Kazygurt, – 184 p. (In Kaz.)
- Nurdauletova B.I. (2008) The conceptual image of the world in the poetics of gyrations, a thesis prepared for obtaining the scientific degree of Ph.D. – Almaty, – 320 p. (In Kaz.)
- Pangereyev A.Sh. (2014) Genre types of toponymic folklore. Typography NOBEL. Aktobe. – 465 p. (In Kaz.)
- Pangereyev A.Sh. (2007) Features of depiction of place-names in legends born on the basis of Dzungar invasion. Heritage of the Aral-Caspian region Aktau: AktMU named after Sh. Yesenov., pp. 144–146. (In Kaz.)
- Pangereyev A.Sh., Baltyмова M.R. (2019) Formation and development of Kazakh children’s folklore. pp. 1348–1360. Journal Universidad del Zulia. Opción, Año 35, Regular No.24. ISSN 1012-1587/ISSNe: 2477-9385. (In Eng.)
- Seydimbekov A. (1981) Dark Domes: Beauty Secrets. - Almaty: Zhalyn, – 240 p. (In Kaz.)
- Words of the ancestors// Babalar sozy (2006) One hundred volumes. – Astana: Foliand. Vol. 34: Heroic epics. – 384 p. (In Kaz.)
- Zhanuzakov T. (2008) Explanatory dictionary of the Kazakh language/general editor – Almaty: Dyke-Press, – 968 p. (In Kaz.)

Әдебиеттер

- Аникин В.Г., Круглов Ю.Г. Орыс халық поэтикалық шығармашылығы: Л.: Ағарту, – 1983. – 416 б. (орыс)
- Бабалар сөзі: Жүз томдық. – Астана: Фолиант, 2006. Т. 34: Батырлар жыры. – 384 б. (каз)
- Гумбольдт В. Тіл және мәдениет философиясы. М.: Прогресс, 1985. (орыс)
- Жанұзақов Т. Қазақ тілінің түсіндірме сөздігі/жалпы редакциясын басқарған – Алматы: Дайк-Пресс, 2008. – 968 б. (каз)

Кенбаева А.З., Пангереев А.Ш., Мамбетова Г.Ж., (2022). Қарақалпақтың «Ер Зийуар» эпосындағы топонимдерді зерттеу. Керуен ғылыми журналы №2, 75 т. – 72-81 бб. <https://doi.org/10.53871/2078-8134.2022.2-05>. (ағылш.)

Кубрякова Е.С. Тілдік сана және әлемнің тілдік бейнесі // Филология және мәдениет. Халықаралық конференция материалдары. – 1 бөлім. – Тамбов, 1999. – 6-13 бб. (орыс)

Қайдар Ә. Қазақтар ана тілі әлемінде: этнолингвистикалық сөздік. – Алматы: Сардар баспа үйі. 2013. Т.3: Табиғат. – 608 б. (қаз)

Қасқабасов С. Ойөріс. – Алматы, Жібек жолы баспасы. 2009. (қаз)

Лихачев Д.С. Орыс тілінің концептосферасы. Әдебиет және тіл сериясы. 1993. (орыс)

Мауленов А. Қазіргі прозадағы мифтік-аңыздық қолданыс. Монография. – Алматы: Қазығұрт, 2008. – 184 б. (қаз)

Нұрдаулетова Б.И. Жыраулар поэтикасындағы дүниенің концептуалдық бейнесі ф.ғ.докторы ғылыми дәрежесін алу үшін дайындалған диссертация. – Алматы, 2008. – 320 б. (қаз)

Пангереев А.Ш. Жоңғар шапқыншылығы негізінде туған аңыздардағы жер-су атауларының бейнелену ерекшеліктері. Арал-Каспий өңірінің мұралары – Ақтау: Ш.Есенов атындағы АқтМУ, 2007. – 144-146 бб. (қаз)

Пангереев А.Ш. Топонимдік фольклордың жанрлық түрлері. Типография NOBEL. – Ақтөбе. 2014. 465 б. (қаз)

Пангереев А.Ш., Балтымова М.Р. Қазақ балалар фольклорын қалыптастыру және дамыту. Universidad del Zulia журналы. № 24. 2019. – 1348-1360 бб. ISSN 1012-1587/ISSNe: 2477-9385. (ағылш.)

Сейдімбеков А. Күнгір-күнгір кумбездер: Сұлудық туралы сырлар. – Алматы: Жалын, 1981. – 240 б. (қаз)

Литература

Аникин В.Г., Ю.Г.Круглов. Русское народное поэтическое творчество: Л.: Просвещение, 1983. – С. 416. (рус)

Бабалар сөзі: в 100 томах. – Астана: Фолиант, 2006. Т. 34: Героические эпосы. – С. 384. (каз)

Гумбольдт В. Язык и культура философии. М.: Прогресс, 1985. (рус)

Жанузаков Т. Толковый словарь казахского языка / под общей редакцией Алматы: Дайк-Пресс, 2008. – С. 968. (каз)

Қайдар А. Қазахи в мире родного языка: этнолингвистический словарь. – Алматы: Издательский дом Сардар. 2013. Т. 3: Природа. – С. 608. (каз)

Қасқабасов С. Ойөріс. Алматы, издательство Жибек жолы. 2009. (каз)

Кенбаева А.З., Пангереев А.Ш., Мамбетова Г.Ж., Изучение топонимики в каракалпакском героическом эпосе «Ер Зийуар». Научный журнал Керуен №2, 75 т. 2022. – С. 72-81. <https://doi.org/10.53871/2078-8134.2022.2-05>. (англ.)

Кубрякова Е.С. Языковое сознание и языковая картина мира // Филология и культура. Материалы международной конференции. – Часть 1. – Тамбов, 1999. – С. 6-13 (рус)

Лихачев Д.С. Концептосфера русского языка. Серия литературы и языка. 1993. (рус)

Мауленов А. Мифико-мифическое употребление в современной прозе. Монография. – Алматы: Казығұрт, 2008. – 184 С. (каз)

Нурдаулетова Б.И. Концептуальный образ мира в поэтике жырау - диссертация на соискание ученой степени доктора филологических наук. – Алматы, 2008. – С. 320. (каз)

Пангереев А.Ш. Жанровые формы топонимического фольклора. Типография NOBEL. Ақтөбе. 2014. – С. 465. (каз)

Пангереев А.Ш. Особенности отражения названий земель и вод в легендах, родившихся на основе джунгарского нашествия. Наследие аральско-Каспийского региона-Ақтау: Ақтму им. Ш. Есенова, 2007. – С. 144-146. (каз)

Пангереев А.Ш., Балтымова М.Р. Формирование и развитие казахского детского фольклора. Журнал Universidad del Zulia. № 24. 2019. – С. 1348-1360. ISSN 1012-1587/ISSNe: 2477-9385. (англ.)

Сейдімбеков А. Күнгір-күнгір кумбездер: секреты красоты. – Алматы: Жалын, 1981. – С. 240. (каз)